

NEZÁVISLÝ TÝDENÍK **Čechoslovák** The Czechoslovak Independent Weekly ©

F.C.I. 4, HOLLAND RD., LONDON W.14

Tel: WES. 2259, WES 9021

JDE O PRAVO ASYLU!

Akce za zajištění práva asyly uprchlíkům z komunistických zemí, kterou rozvířil případ manželů Mikulíkových a na níž se aktivně spolu s ostatními exilovými organizacemi a časopisy podílí i Čechoslovák svými interpelacemi významných osobností v Anglii, západním Německu i Rakousku, vynáší na povrch mnoho nových skutečností. Exilová veřejnost musí být s nimi plně seznámena, aby mohla tím účinněji prosazovat své spravedlivé požadavky.

POSTOJ RAKOUSKÝCH ÚŘADŮ v otázce poskytování asyly je právem kritizován v celém světě, protože rakouské ministerstvo vnitra postupuje malicherným a velmi ostrým způsobem vůči osobám z komunistických zemí, když se nechtějí vrátit zpět. Podle informací, které získal na př. dopisovatel listu Frankfurter Allgemeine Zeitung, 80% osob, které žádají v Rakousku o azyl, je odmítnuto a násilím odváženo z uprchlického tábora v Traiskirchen u hranice svých zemí a tam předáváno komunistickým úřadům. Při tom došlo už k mnohým tragédiím, sebevraždám a pokusům o ně, protože uprchlíci mají vzhledem ke svým trpkým zkušenostem s komunistickým režimem strach z toho, co jim doma hrozí.

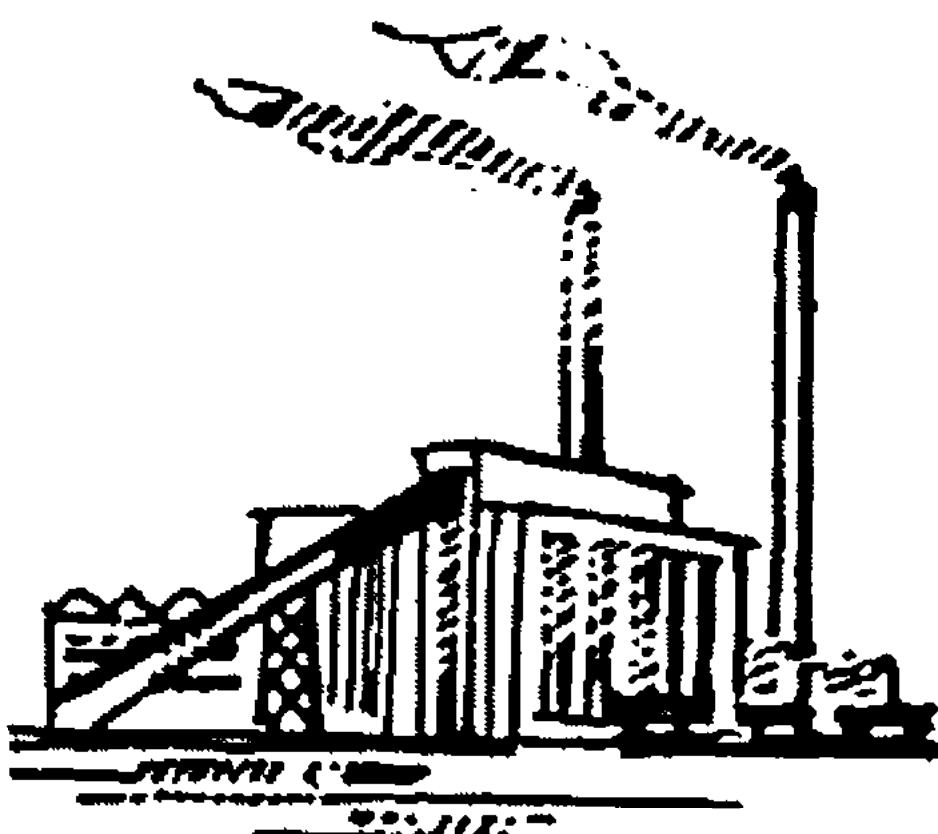
Rakouské úřady se odvolávají při tom na ženevskou konvenci, podle níž mají právo na asyl jen osoby, které jsou pronásledovány ve své vlasti z rasových, náboženských, sociálních nebo politických důvodů. Podle ministerstva vnitra osoby, které přijíždějí do Rakouska ze své země s úředním povolením a platným pasem, nemohou tvrdit, že by byly pronásledovány.

PROBLÉM VYŽADUJE, aby byl globálně řešen všemi čelnými západními zeměmi. Rakousko samo nemůže být obviněno z nehumánního jednání. Hlavní přistěhovalecké země, USA, Kanada a Austrálie, berou z východoevropských uprchlíků jen mladé a zdatné pracovníky. Rakousko pak se musí starat ze svých skromných prostředků o starší, nemocné a práce méně schopné osoby. Podle sdělení rakouských úřadů také západoněmecké úřady vracejí zpět do Rakouska všechny uprchlíky z komunistických zemí, kteří chtějí bez platného povolení vstoupit do Spolkové republiky. (Podle F.A.Z.)

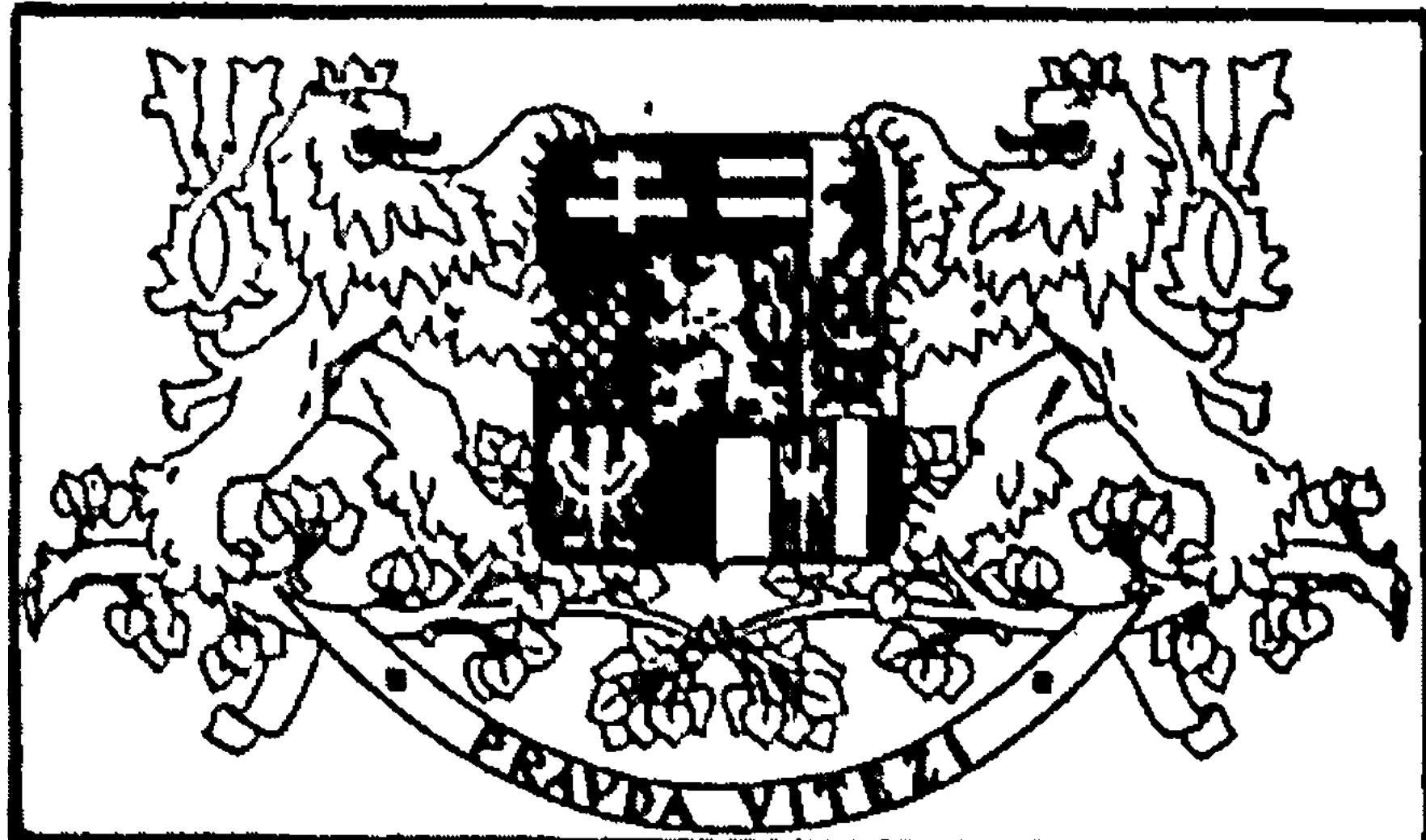
Jak vypadá Slovensko?

Západní novinář Immanuel Birnbaum, autor významné publikace o ČS(S)R píše:

"Pod bratislavským hradem teče Dunaj, který zůstal mezinárodním. Čs. a maďarské, rumunské a jihoslovenské čluny, ale také lodě Dunajské společnosti, které jedou po proudu z Pasova a vzhůru, přes Vídeň až do Řezna. To je starý ohled. Nové je, že pod námi vidíme nejen staré město, ale i průmysl v u. č. v. Komíny, které tu dávno ještě nestály, kouří. Bratislava, která má dnes čtvrt milionu obyvatel, stala se průmyslovým střediskem, které roste ještě rychleji než průmyslové části (Pokrač. s. 2)

37 (XVI) * 6d * 9. října 1964.

JANA KREJČOVÁ, dcera agilního člena 1. lemingtonské odbočky Čs. obce legionářské, Mjr. Krejčova, zpívala s velkým úspěchem na večeru zahr. vojáků ve Warwicku. Ač má teprve 18 let, absolvovala již dramatickou školu a i odborníci ji považují za slibný talent. Na obrázku je v klatovském kroji. (Photo Inkester)

PROTEST ČS. STUDENTŮ :

O květnových studentských demonstracích v Praze psal celý světový tisk. Úřady doma prohlašovaly, že původci nebyli studenti, ale "huligáni" a od soudily řadu zatčených k delším trestům. Nyní se přes Švédsko dostalo do zahraničí podrobné vylíčení oněch událostí. Je to studentský apel, žádající pomoc svobodného světa pro studentské oběti trvajících stalinského teroru v ČS(S)R. Dopis, jak jsme minulý týden oznámili, v plném znění o tiskujeme. (Č/FCI)

Drazí přátelé, obracíme se na vás jako členové Pražského protestního výboru mládeže a studentů, abychom informovali Vaši organizaci pravdivě o tom, co se stalo v našem městě na 1. máje. Když naše vláda zakázala v r. 1956 studentský Majáles, stalo se zvykem, že pražští studenti se scházejí každý rok u sochy básníka Máchy na Petřínské stráni. Letos tam přišlo asi 1000 studentů a i také tolik občanů poslechnout si recitace našich vlastních básní a (Pokrač. str. 2)

**ČECHOSLOVÁK JE LIST,
KTERÝ BOJUJE!**

Prahy, Brna nebo Ostravy.

CELE SLOVENSKO je překotně industrializováno a změnilo se také rychleji než západní Čechy a jižní Morava. V investičním plánu pražské vlády všechny 3 slovenské správní okresy ve dvou. Důvody jsou částečně politické, částečně hospodářské: relativně větší základna pracovních sil. Také doprava surovin dále na západ se nevyplácí-jako dříve. Doněcké uhlí se dováží pro východoslovenské železárny. V Bratislavě se rafinuje sovětský olej. Politicky se prosazují také dělnické čtvrti v dřívě převážně zemědělské struktuře. Rozdíly mezi Čechami a Moravou a Slovenskem, po staletí přidruženém k Maďarsku, mizí... Ale také životní náklady v Bratislavě a v Košicích jsou právě tak vysoké jako v Plzni nebo v Brně.

MNOHÝM SLOVÁKŮM to přijde ještě někdy divné. V bratislavském hotelu sedí se mnou u stolu Slovenky v šátcích ze zemědělského družstva, které tu jsou na městské dovolené, placené družstvem. Je to druhý hotel ve městě; je sice za hotely v Praze, Karlových Varech, Brně a Liberci, ale venkovanky obdivují plyšovou nádhru a rozvícené lustry. Neviděly obrazy Rafaela Donnera v domě a v biskupském paláci, navštívily ale nové továrny ve městě. "Naše země bude nová, docela nová", ujišťuje mne jedna z nich.

Jejich otcové jistě patřili k stoupencům pátera Hlinky. Moje sousedky nevypadají také příliš komunisticky a o nové formě zemědělství mluví velmi opatrně. Ale o osudu malého slovenského národa mluví s důvěrou.

Vysídlením Němců, odstoupením Podkarpatské Rusi a zmenšením maďarské menšiny stoupl poměr Slováků ve státě. Před 30ti lety jich bylo méně než 16%, dnes je jich 29%. K tomu přispívá také větší slovenská porodnost.

SLOVÁK ŠIROKÝ, býv. min. předseda, byl názoru, že země se so- cialistickým hospodářstvím může být spravována jen centralisticky. Avšak toto centralistické Širokého zaměření přispělo ke ztrátě sympatií jeho krajanů i slovenských komunistů. Jeho nástupce Josef Lenart je pokládán za lepšího a jak mi řekli i nekomunisté - za "dobrého Slováka". Stejně důležité je, že má podporu v revisionistických kruzích v Moskvě, kde žil na stranické škole. Když jsem byl (Pokračování str.4.)

básní našich velkých poetů.

Úřady schůzku nezakázaly; teď si ale uvědomujeme, že to byla záměrná léčka, právě tak jako když v Maďarsku vláda dovolila v r. 1956 studentům shromáždit se a pak mohla snadno zatknout a izolovat vůdce studentstva a inteligence od lidu. Když jsme si četli básně, nemysleli jsme ale na ony dramatické dny. Naše schůzka byla klidná a přátelská.

Po chvíli se ale objevili ze všech stran uniformovaní a tajní policisté a obklíčili nás. Náhle, bez varování, začali nás strkat a tlouci obušky; mnozí měli sebou zlé policejní psy. Vytlačili nás ze strání a zatklí mnoho našich druhů. Bylo zřejmé, že tato brutální akce byla předem plánována. My jsme nedělali nic nezakonného, co by opravňovalo policii k takovému násilí.

Tato nespravedlivá opatření, učiněná již stě na rozkaz strany a vlády, nelze ignorovat nebo zapomenout. Je to jen jedna z mnoha akcí A. Novotného proti studentstvu a inteligenci, a usvědčuje ze lži všechna tvrzení stranických činitelů o t. zv. socialistické svobodě. Takové policejní akce se mohly konat v době "kultu osobností", nesmí však k nim dojít dnes. Všichni lidé v Československu vědí, že vládu mají stále v rukou ti, kdo vládli i v době kultu, a že u moci je udržuje jedině policejní represe. Jsou to lidé jako Vladimír Koucký, předseda ideologické komise, nebo dr. Čestmír Císař, ministr školství a kultury.

S hněvem a odporem jsme četli v Rudém právu, že "celá záležitost byla dílem hrstky huligánů, kteří se opili v restauraci nebo zízku a tropili pak výtržnosti". Čs. úřady nedělají tu chybu, kterou udělali Maďaři, a neobviňují nikoho z kontrarevoluce. Nikoliv; snaží se nás vydávat za huligány a opilce. To není pravda, milí přátelé. Stydíme se za to, že stranický list tak lže, a proto Vám píšeme. Jak vidíte, nemůžeme se ani podepsat pravým jménem. Taková je u nás svoboda mluvit pravdu v naší socialistické republice.

Praha a její universita stály svého času v čele evropské kultury. Dnes není u nás svobody učení a vzdělání. (Pokrač. s.4.)

FEJETON TÝDNE: Ota Hora

Dr. FEIERABEND VZPOMÍNÁ (I)

V New Yorku vyšla třetí kniha politických vzpomínek Dr. L. Feierabenda pod názvem "Z vlády doma do vlády v exilu", která, jak říká autor v předmluvě, spolu s knihami "Ve vládách Druhé Republiky" a "Vládě Protektorátu", tvoří první část politických vzpomínek před jeho vstupem do londýnské vlády v exilu.

Vzpomínky jsou cenným svědectvím, které usnadní historikům přesnější a spravedlivější hodnocení doby, v níž čs. lid doma i za hranicemi bojoval proti nacismu. Jsou doplněny četnými přílohami: svědectvím Jana Filípka "Boj o holý život před lidovým soudem v Berlíně"; Dopisem Pavla Bláhy, líčícím struční práci některých slovenských (a moravsko-slovenských) odbojových skupin; Telegramem vyslané Delacroix ministru Georges Bonnetovi z doby Mnichova; Vlastnoručními poznámkami presidenta Beneše pro dr. L. Feierabenda v době jeho příjezdu do Lon-

dýna, psanými jako podklad pro zprávu, kterou br. F. později podal anglickému ministerstvu zahraničí o smyšlení a přípravě čs. domácího odboje a účinně tak podpořil úsilí presidenta Beneše o rychlé uznání čs. vlády v exilu.

Při pročítání kapitoly "Z Prahy přes Slovensko do Maďarska" se dovídáte, jak "národ je jednotný v odporu proti nacismu", jak známí i neznámí čechoslováci různého politického přesvědčení pracují spolehlivě v odbojových organizacích. V kapitole "Na věčnou paměť" se setkáváte s jmény hrdinů domácího odboje, z nichž mnozí byli popraveni, jiní šťastně přežili hrůzy nacistismu a jichž autor pietně vzpomíná... V kapitole "Z Maďarska přes Jugoslávii a Marseille do Paříže" se dovídáte, jak "Srb" Mato Odrín (Dr. Feierabend) uniká z Maďarska do Jugoslávie a odtud s věrnou pomocí Jihoslovanů a francouzského vyslance R. Brugere-a dostává pas na jméno François Lebrun (L.F.), přijíždí do Francie, kde ho čekalo veliké zklamání, jednak nepřipraveností Francie na válku, jednak čs.

odbojem. Autor toto líčí v kapitole "Styk s čs. odbojem v Paříži", kde v čele čechoslovenského národního výboru stál Msgr. J. Šrámek, proti němuž se ustavila Národní rada v Paříži, za níž stál dr. Milan Hodža, dr. Stefan Osuský, Milada Síssová a jiní, kterážto roztržitost odporovala tužbám domova.

Autor totiž v kapitole "První setkání s dr. Benešem" v době třídního londýnského pobytu stráveného v bytě presidenta Beneše výslovně píše, že "Beneš mne přijal přátelsky... jeho zájem o poměry doma přímo žil velry... Beneš byl velmi potěšen, když jsem referoval o tom, jak celý národ s výjimkou komunistů a fašistů v něm vidí svého presidenta a má plnou důvěru, že svou prací za hranicemi ho vysvobodí z nacistické područí...".

Stejně také Grégrem tlumočený příkaz domova, aby se v exilu všichni podřídili Benešovu vedení. (str. 57=Arch. Vladimír Grégr byl nacisty popraven sekrou dne 22. února 1943.) Zajímavé je též tvrzení autora o rozpravě s presidentem Benešem o dr. Hodžovi a dr. Osuském: "Beneš mi odpověděl, (Pokrač. s.4.)

*) (Universum Press, 163 str. \$ 2,50, 17/6)

President A. NOVOTNÝ byl na týdenní oficiální návštěvě v Maďarsku.* B. LAŠTOVIČKA, předs. Nár. shromáždění, měl projev na slavnosti k 100. výročí internacionály a na zahájení zasedání NS. * KOMISE ÚV KSČ pro mládež jednala o vzrůstající politické apatii a odporu mezi mladými lidmi.*

** MEZINÁRODNÍ STYKY: EGYPTSKÝ min. předseda ALI SABRI dostal na závěr své návštěvy řád Bílého lva a podepsal dohody o vědecké a technické spolupráci a o zřízení výboru pro čs.-egyptskou spolupráci.* K závěrečným jednáním a k podepsání protokolu o doávkách mezi ČS(S)R a SSSR přiletěl sovět. min. zahr. obchodu N. S. PATOLIČEV.* K oslavám 20. výročí bitvy o Duklu přijela sovět. vojenská delegace vedená min. obrany maršálem R. J. MALINOVSKÝM.* INDONÉSKÝ min. letecké dopravy Iskander jednal v Praze o rozšíření letecké dopravy.* Mezinárodní symposium "CULTUS PACIS" za sedalo v Praze k 500. výročí mírových návrhů Jiřího z Poděbrad. Byla podepsána 3letá obchodní dohoda s ISLANDEM.* Na čs. pozvání přijely do Prahy delegace JAPONSKÝCH ODBORU, BELGICKÁ PARLAMENTNÍ delegace, ředitel švéd. statistického úřadu I. OHLSSON.* Ministr zahr. obchodu F. HAMOUZ jednal ve Finsku a Švédsku o rozšíření obchodu.* Z. F. ERLINGER vedl delegaci n pohřeb O. GROTEWOHLA, min. předs. vých. Německa.* Čs. delegaci do Pekingu na oslavy čínské revoluce tvořili taj. ÚRO V. PAŠEK, rektor bratislavské university Dr. V. FILKORN a velvyslanec V. KRÍSTEK.* Delegace čs. prokurátorů byla v SSSR na studijní cestě.*

** LIDSKÉ OSUDY: Prof. dr. V. SUK, antropolog, "85".* E. MASÁK, moravský spisovatel, "81".* J. BEDNÁŘ, básník, "75".* Dr. V. PROŠEK, prof. lékařství, "70".* O. SEKORA, malíř a spisovatel, dostal k 65. titul zasloužilého umělce.* Prof. dr. J. CHARVÁT, historik, 60. M. CHUDÍK, člen předsednictva KSČ a ministr, oslavil "50" a dostal Řád republiky.* Zasloužilými umělci byli jmenováni: B. CHOROVIC a O. HORÁKOVÁ z opery Národního divadla v Praze, B. LIŠKA, dirigent z plzenské opery.* J. KONSTANTIN, pěvec, vyznamenán "Za zásluhy o výstavbu".* Odměnění novináři (ke dni tisku): J. KRIVÁNEK, J. PROKEL, B. CHŇOUPEK, JAN ŠTERN, PAVEL VRANOVSKÝ, ST. BUDÍN, L. HOLDOŠ, L. NOVOMESKÝ.* ZEMŘELI: Prof. F. NOVOTNÝ, klasický filolog, -83.* JOSEF VLADYKA, literární historik z Berouna.* V. ČERMÁK, literární historik z K. l. na.* V. DANĚČE, f. reportér, Več. Prahy.*

** ZAJÍMAVOSTI: Od dubna nepotřebují čs. občané povolení úřadů ke sňatku s cizinci.* Od zavedení ZÁKONA O POTRATECH v r. 1958 - do konce r. 1963 bylo úředně provedeno 483.332 potratů, t. j. každé třetí těhotenství bylo přerušeno.* Čs. sportovci přiletěli do TOKIA ve dvou výpravách a ubytovali se v olympijské vesnici Jojogi. Zahájili už i trénink a snaží se rychle aklimatizovat. Olympiáda bude přenášena do Prahy na televizi s jednodenním zpožděním.* Časlav a východoslovenská Gelnica oslavují 700 let svého založení.* 20 roků jezdila auta a povozy po PROTITAN KOVÉ MÍNĚ a 4kg tritolu, které tam uložili v r. 1945 Němci do silničního mostu v Sušicích.* Rekordu ve psaní strojem, 549.9 čistých úhozů za minutu, dosáhla B. Vokurková z ČTK. Zavlačič dosáhl sice 590 hrubých úhozů, ale jen asi 510 čistých.* O ČISTOTU A POŘÁDEK V PRAZE mají dbát teď uniformovaní příslušníci městské inspekce veřejného pořádku. Mohou dávat až 100 Kčs pokuty na místě.*

** HOSPODÁŘSTVÍ: MINISTERSTVO VNITRA přiznalo, že je stále ještě nedostatek mnohých průmyslových výrobků a potravin.* OBŘÍ KOBEREC o pl. še 79čtv. m. váza o pro Anglii ve Vratislavcích 11 vazaček po 10 týdnů.* Plzenské pivovary mají letos vyrobit téměř 2½ mil. hektolitrů piva.*

RADEŽI DO NEMOCNICE

Úmyslná sebezranění mezi čs. mládeží se v poslední době velmi množí. Tak v Praze se dal jeden mladík zranit nožem na paži od svých kamarádů a na následky zranění zemřel. Chťal se vyhnout pracovnímu nasazení. Jiný mladík se postřílil v Praze - Tróji na noze, aby se mohl vyhnout vojenské službě. Jen během dvou týdnů byly takové případy sebezranění v Praze a jinde v republice jich bylo asi 18. Ve všech případech zranění tvrdili, že byli napadeni neznámými pachate

ŠPATNÁ KVALITA POTRAVIN

je předmětem neustálých stížností o byvatelstva. Ministerstvo vnitřního obchodu zjistilo, že kvalita vyráběných potravin v první polovině 1964 pro "nedostatek technologické disciplíny" ještě více poklesla. Na trhu jsou výrobky, jejichž kvalita neodpovídá ani minimálním normám. Platí to zejména u masných výrobků a masa. Kontrola zjistila namátkou, že na př. 13% baleného masa v obchodech bylo buď pod váhou nebo pod kvalitou. (ČTK)

TISK V DNEŠNÍM ČS(S)R

V ČS(S)R je dnes vydáváno 25 deníků, z toho 15 v českých zemích a 10 na Slovensku. Úhrnný náklad je dnes 3.725.000 výtisků. Dále je vydáváno 104 krajských a okresních novin a nákladu 771.600 a 448 závodních časopisů a 742 jiných periodik s celkovým nákladem 12.490.100 výtisků. Od 1. ledna 1965 bude vycházet v pondělí také Svobodné slovo, Lidová demokracie a Československý sport. V r. 1965 budou zvýšeny náklady některých deníků a magazínů.

Dnes vycházejí některé noviny v těchto nákladech: Rudé právo=1.000.000, Pravda=295.000, Práce=290.000, Mladá fronta=244.000. (ČTK)

STAVÍ SE "PRO KOČKU"

Ministers vo stavebníctví postaví lo továrnu na výrobu panelů za 15 mil. korun, ač vědělo, že výroba nebyla vyzkoušena a že celá myšlenka byla pochybná. Dnes panelárna stojí opuštěná a chátrá. (LN)

BÍDA S TAXÍKY

V ČS(S)R je jen kolem 1.500 taxíků. Ačkoliv jízdné není nijak nízké, taxislužba je ztrátová částkou 4.5 mil. korun ročně. Náklady na držbu a opravu taxíků jsou 200=500 Kčs na 1000 ujetých km a při 300.000 km do sahují až trojnásobku původní ceny automobilu. =km=

V ČS(S)R jezdí asi 320.000 osobních aut (kolik z nich v soukromém vlastnictví?) a 1.300.000 motocyklů, skútrů a mopedů. Denně se prodá 142 aut v Mototechně, t. j. ročně asi 45.000. S náhradními součástkami jsou stále velké potíže = buď nejsou nebo se seženou až po dlouhém ježdění od města k městu a za úplatky. Na novou škodu 1000 MB jsou už stížnosti pro "dětské nemoci" a zlou kvalitu. (RP)

POSELSTVÍ PRESIDENTA JOHNSONA ACENU

Dodatečně došlo do Londýna toto poselství presidenta Johnsona k 10. výročí založení Sdružení porobených evropských národů: Zaslá vá bílý ozdava rá i vše o nejl pšíno v další činnosti Vaší organizace a všech evropských státníků, kteří v ní oddaně pracují. ACEN pomáhá svou činností připomínat světu, že za svobodu je třeba bojovat nejen v Africe a Azii, ale i v mnohých evropských zemích. ACEN pomohl ukázat, že společné zájmy svazující národy střední a východní Evropy stojí nad jejich rozdílnostmi a že představitelé těchto národů mohou pracovat harmonicky i za těžkých exilových podmínek. Doufám pevně, že členové Sdružení porobených evropských národů se dožijí jednoho dne té odměny, o niž usilují - úplného obnovení svobody a nezávislosti svých národů, které padly pod komunistickou diktaturu za druhé světové války a po ní.

Bílý Dům, Washington, září 1964.

Lyndon B. Johnson

SVOBODNÉ ČESKOSLOVENSKÉ KNIŽNÍ SLUŽBĚ DOŠLY TYTO KNIHY:

NV Čapek K.: Život a dílo skladatele Foltýna (Kožená vazba) Praha 1964	3,-- 1,1,-
AV Hostovský Egon: Listy z vyhnanství	2,50- 17,6
AV Kubín St. J.: Lidové povídky z Podkrkonoší	3,-- 1,1,-
AV Kubišta-Svarc: Purkyně ve Vratislavi	3,-- 1,1,-
AV Schaufler-Hejl: Ústí nad Labem ve fotografii	3,50 1,4,6
AV Roy Vl.: Výbor z poezie Vladimíra Roya (básně,)	2,-- 14,-
AV Bucková P.S.: Dnes a večne (slovenský překlad)	2,50- 17,6
AV Caldwell E.: Tabáková cesta	2,-- 14,-
AV Fast H.: Neporažený	2,-- 14,-
AV Feuchtwagner L.: Ošklivá vévodkyně	2,50- 17,6
AV Lennhoff E.: In Defence of Dr. Benes and Czech Democracy (anglicky) London	2,30- 16,-
AV Payne R.: Cesta do Rudé Číny	2,50- 17,6
AV Wolfe T.: K domovu se dívej, anděle (ELK)	3,-- 1,1,-

JAK VYPADÁ SLOVENSKO (Pokrač. se str. 2.) v Bratislavě naposled r. 1960, stál tam v čele ještě Čech Bacílek, který zatím byl pro pronásledování intelektuálů v době stalinismu zbaven úřadu. Nyní jsou všechna vedoucí místa obsazena Slováci a ve vyšší byrokracii - s výjimkou techniků a vedoucích průmyslových závodů, nejsou už žádní Češi. Naproti tomu za poslední 3 roky počet Slováků v ústředních úřadech v Praze značně stoupl. Slováci prosadili svoji rovnoprávnost.

JE UŽ TRADICÍ, že druhý muž ve státě a řada vysokých komun. funkcionářů jsou Slováci. V první polovině minulého století významný slovenský spisovatel Kollár psal ještě česky, dnes je to překonáno. Jánošík zůstal hrdinskou postavou, ale zbojnická romantika dozněla. Písňové pastevce se nehodí k rytmu u traktorů a hospodářských strojů na kolchozech. Není náhodou, že odtud přicházejí impulsy pro liberálnější politiku komunistického režimu a že ze stalinismu potrestaní slovenští básníci jsou slaveni jako hrdinové. Na změně přítomnosti v komunistických režimech malé národy působí stejně-jako veliké. (M)

ČS(S)R VE ZKRATCE : (Hospodářské zprávy) Nové letadlo TU 124 bylo zařazeno na střední trati ČSA. **V mnohých nových i výškových domech v Praze i na venkově nejsou výtahy. **Při hloubení dolu u Senic dosaženo u nás rekordní hloubky 4020m. **První JAWY se sa močinnou ostředivou spojkou byly vysaveny na brněnském veletrhu. ** POŽÁRY - Jihomoravském kraji zničily letos majetek za 9 mil. Kčs. ** 30 centů ŽIVÝCH RAKU bylo letos vykoupeno pro vývoz v již. Čechách. **MEOPTA vyrobila 100.000. fotoaparát. Č.

PROTEST ČS. STUDENTŮ (Pokrač. s. str. 2.) Cesty do ciziny jsou přísně kontrolovány a povolovány jen několika málo privilegovaným studentům. Chceme, abyste to věděli, a píšeme Vám proto, i když riskujeme svobodu. Milujeme naši vlast a chceme, abyste znali pravdu o životě u nás.

Žádáme Vás, milí přátelé, aby vaše organizace podepsaly kopii přiloženého protestního dopisu nebo protestovaly vlastními slovy na přiložené adresy. Jedna z nich je adresa Mezinárodního svazu studentstva (komunistického) v Praze a druhá na presidenta A. Novotného. Protestujte důrazně, aby strana a vláda si už nemohly více troufnout takovou zvlášť. Tak nám pomůžete, a možná že s Vaší pomocí dříve bezpečně před policií. Prosíme Vás z hloubi srdce, abyste poslali své protesty ihned.

Možná, že Vás jednou uvítáme na naší svobodné Karlově universitě. Děkuje Vám, drazí přátelé.

Ať žije svoboda všech studentů na celém světě!

Za Pražský protestní výbor mládeže a studentů student Jan.

Dr. FEIERABEND VZPOMÍNÁ (Pokrač. ze s. 2.) že... Hodža zároveň s Osuským na něm požadovali určité záruky o poměru slovensko-českém, které jim nemohl dát, poněvadž o tom poměru nemůže podle jeho přesvědčení rozhodovat nikdo jiný než svobodní Češi a Slováci v osvobozené vlasti". Autor dále prohlašuje: "Beneš řekl, že je s tím ve styku s Háchou a Eliášem a má k oběma i k jejich vládě důvěru". Beneš mne ujistil, že v exilové vládě počítá se mnou a Nečasovou třídou... a, že moje účast v protektorátní vládě mne politický nijak neznehodnocuje. Připomněl, že jsme po krvavých studentských událostech loňského listopadu zůstali ve vládě na jeho přání..." Ota Hora

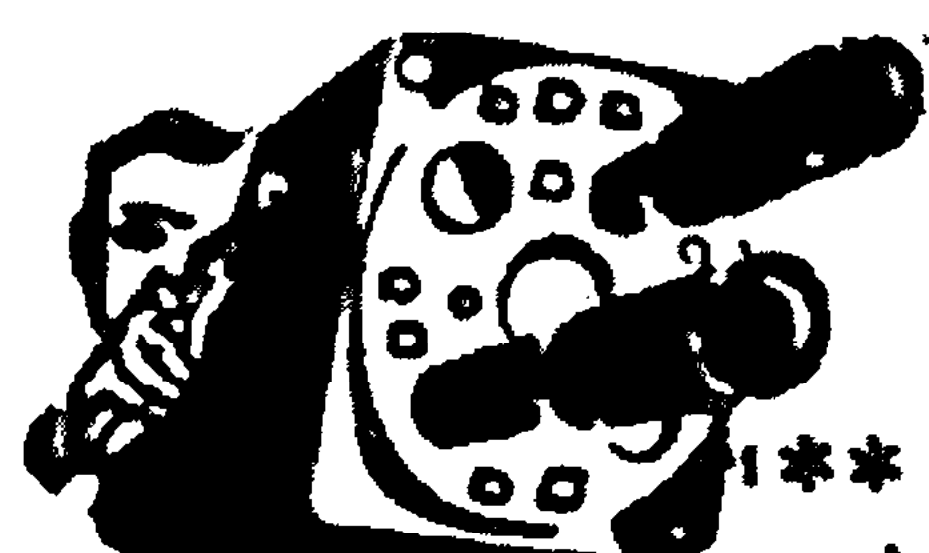
(Pokračování příště.)

TUZEXOVÉ SLEČNY (Pokrač. se str. 5.) se neomezují ovšem jen na takové, které si z toho udělaly výdělečnou činnost. Mnohem vážnější je, že za tužexové bony a cizí valuty se nabízejí cizincům ochotně i děvčata = studentky, prodáváčky, ba i vdané ženy. Výsledek se projevuje pak ve velkém počtu nemanželských dětí, z nichž mnohé jsou barevné, jak na to sarkasticky poukázala karikatura Haďáka v literárních novinách přetištěna na 5. straně. =kn=

OSLAVY "28.X." V PARIŽI

V neděli 25. října v 10. hod. slavení sv. mše sv. se zpěvy v kryptě 128, Rue du Bac. 27. října v 18.30 u Arc de Triomphe oživení ohně u hrobu Neznámého vojína. 1. listopadu v 11. hod. Kladení věnce u Pomníku čsl. vojáků na Pere Lachaise. 7. listopadu velký reprezentační ples Čs. dobrovolníků v Aero-Clubu. Česká hudba, Buffet, Tombo la, čistý výtěžek určen na postavení Pomníku čsl. padlých ve Francii. (R)

ČS. ZPRÁVY ZE SVĚTA:

*** Ve ŠVEDSKU požádalo o asyl dalších 5 "výletníků" z ČS(S)R(Pův.)** Také v ANGLII požádalo v min.dnech 7 osob o právo asyly, jež jim bylo uděleno. Je mezi nimi i býv. vyšší důstojník čs. zahraniční armády se ženou. (Pův.) Odbočka ČSNRA Jan MASARYK napsala 80 dopisů senátorům, kongresníkům, novinářům, veřejným činitelům, m. j. také stát. taj. D. RUSKOVI, ve věci vydání čs. uprchlíků, manželů MIKULÍKOVÝCH z Rakouska do ČS(S)R. Žádají zásadní řešení otázky práva asyly. (AT)** Msgr. Pavel HNILICA, slovenský jezuita žijící v Římě, byl vysvěcen na biskupa. (NŽ)** SLOVENSKÝ VÝBOR a ČSNRA uspořádaly v Berwynu oslavu k 20. výročí slovenského národního povstání. (AT)** KRÚŽEK MORAVSKÝCH SLOVÁKŮ z Masarykova domu v Torontu vystoupil v programu 1500 příslušníků etnický hudební taneční Národní výtvě. (ND)** Dr. WOJATSEK z Kolorádské university sestavil a ČSA vydala čítanku "Intermediale Czech Reader" pro děti 2. a 3. generace krajanů. (ČSNRA)** Svatoopluk ČECH, exulant, vystudoval v Torontu vysokou techn. školu a po 2leté průmyslové praxi se rozhodl stát se knězem. Byl právě vysvěcen. (NŽ)** J. ŠVEHLÍK, vedoucí BAŤOVA koncernu v Nigerii, vážně onemocněl a je v lagoské nemocnici. (BR)** Organizace DEMOKRATICTVÍ ČECHOSLOVACI v J. Austrálii začala za předsed. M. ŠTÍBRA vydávat neperiodický oběžník BESEDA. (B)** Torontská odbočka SVU vydala přednášku prof. R. WELLKA: "Czech literature at the crossroads of Europe", kterou měl na schůzi odbočky. (KT)** Mnichovské SLOBODNÉ SLOVENSKO otisklo, vcelku bez komentáře, podstatnou pasáž ze článku dr. J. PAPÁNKY: "Beneš očima Slováka", uveřejněného v Čechoslováku. (Pův.) "SVĚT V OBRAZECH", Praha, příznivě hodnotil dílo vynikajícího českého sochaře a znalce afrického umění, FRANKA FOJTY, žijícího v Kenyi. (SV0)** Film o plavbě E. INGRIŠE na voru Kantula z Peru na Polynézké ostrovy, byl vysílán západněm. televizí. (M)** ČIMICE METRO-BAND, jazzový orchestr mladých exulantů v St. Louis, propagující důsledně český jazz, byl oficiálně pozván na oslavy 200. výročí založení St. Louis. (SVU)** RAKOUSKÁ a ČS. TELEVIZE vysílaly společně v živém přenosu z pražského Národního muzea polemickou diskusi politiků, novinářů a umělců obou zemí. (Č)** V Heroldově naklad. ve Vídni vyšly 2 knihy Karla SCHWARZENBERGA: Adler und Drach, o pojmu a dějinách světové vlády, a Feldmarschall Fürst Schwarzenberg, o vítězi "bitvy národů" u Lipska v r 1813. (HK)** 26 ANGL. ŠKOLÁKŮ navštíví ČS(S)R.

TUZEXOVÉ SLEČNY

Komunistické hospodářství v Československu se může "pochlubit" zjevem, který se nevyskytuje inde. Je to láska na prodej jen za cizí devízy, či za tuzexové bony pro cizince. Je to na tolik běžná věc, že = po bratislavské Smeně = se jí musel zabývat už i pražský rozhlas. V glose o mladých ženách od souzených za to, co se eufemisticky označuje jako parasitismus, komentátor se ze šesti roků zmínil také o "tuzexo" vých slečnách! Půlív cizích turistů vyvolal zřejmě konjunkturnu pro tyto děvčata lehkých cností. Jedna z nich, podle rozhlasu, si vydělala za 7 měsíců asi 35.000 korun v tvrdé valutě, tuzexových bonech a zboží. Jiná slečna na to uměla před soudem "postavit politicky". Prohlásila, že je přece známo, že cizinci přicházejí k nám proto, aby "něco užili". Ona pak se věnuje tomu, aby "nebyla zklamání a odnesli si od nás ty nejlepší vzpomínky".

Další děvče zase řeklo soudu, který jí vyměřil za podobnou "podporu zahraniční turistiky" 18 měsíců vězení, že její sazby se pohybovaly mezi 80 až 200 korunami v tuzexových bonech, že však jeden spokojený návštěvník jí dal 500 dolarů.

Bývalá studentka, která ve 20 letech přesešla na stejné výdělečné odvětví jako předešlé případy, byla v době zatčení zřejmě na vrcholku kariéry a "nemohla dostat od života už nic více". "Dostala však" řekl komentátor, "osm měsíců".

V závěru pražského rozhlasu řekli, že hlavním problémem ve všech těchto případech, byl "nezákonný obchod" = nakupování a prodávání tuzexových bonů. Stěžovali si, že číšníci a vedoucí tyto tuzexové slečny trpí v podnicích.

Problém tuzexových slečen (Pokrač. str. 4)

JAK SI STOJÍME?

112,4%
K.S. USA \$ 30.-
LR, GB 3,5
JP, US \$6
JFB, GB £ 2,4.
BK, FG £ 1,2,7
FV, USA \$3
BS, GB £ 1.
KK, GB 5š
AP, GB 5š

Všem dárcům srdečně děkujeme. SČTS.

zatím si ještě nezapalu eme cigarety banovkami... Minulý týden ošlo na předplatném £ 45.13.10 a na příspěvcích na tiskový fond £ 21.14.7. Je to celkem 112,4 % na týdenní režii, takže ztráta od začátku roku se nepatrně snížila na £ 134.10.9. Fakticky je ale mnohem vyšší, neboť náklady neustále rostou a budeme nuceni provést koncem roku novou kalkulaci, která kaže, proč nejsme sto pokračovat = bouřit bankovní dluh, který činí £ 967.9.9. To stojí jen na úrocích a si £ 60 ročně... (Tedy jako jedno celé vydání Čechoslováka). Získali jsme 6 nových předplatitelů, takže se nabíh listu od začátku kampaně zlepšil o 42 čtenářů. JJ

NEURGUJTE VÁNOČNÍ GRATULACE. Expedice se soustavně provádí.

Tuzex

(Lit. noviny)

Kreslil Hadráček

MÁMY, VY NAŠE ČESKÉ MÁMY...

Daily Mail

A wind of change blows for the Czechs

By TOBY SPENCE

Daily Mail Deputy Foreign Editor, who has just returned from a tour of Czechoslovakia.

CZECHOSLOVAKIA is on the verge of political changes which will seem startling to Western eyes.

Not immediately, perhaps. But, given peace and the re-election of President Johnson, almost certainly within the next few years.

Already what we in the West would consider the democratisation of the régime has advanced fairly rapidly since the end of Stalin and Stalinism.

There are plenty of all types of consumer goods in the shops, which are full of buyers.

Cafes are crowded and the food, if a bit monotonous, is plentiful and cheap.

Theatres, cinemas, opera houses and the smart, sophisticated night clubs are also crowded.

Surprising

Although only a tiny minority would want to return to the capitalist system there is wide discussion, both among political groups and ordinary people, of the next steps ahead for the country's political development.

There appears to be a genuine desire for further easing of tension between East and West and for greater contact with the West in every sphere.

"Our society cannot remain static. We must encourage change," is the general theme. The most surprising change being discussed is the development of opposition elements leading to a two or even three-party State.

These parties would be all either Socialist or Communist. But even this development would be a healthy one to the Western way of thinking.

Everyone I discussed the American Presidential election with expressed great fear over Senator Barry Goldwater.

As one diplomat put it: "If Senator Goldwater is elected we Czechs will be driven into ourselves again and our contacts with the West are likely to shrivel up."

naší redakce, která ev. připojí u stručných sdělení překlad. JEDNEJTE : Č/JJ/c.

Mail

THOUGH a 'torch of freedom' is displayed on the masthead of the DAILY MAIL, the naiveté with which this paper treats freedom behind the Iron Curtain is staggering. Several years ago similar report from Prague was published in the Daily Mail. It brought scores of protests. What is now reported is in complete disregard of facts and even trends. CZECHOSLOVAK WEEKLY

AČKOLIV "pochodeň svobody" je v titulku listu DAILY MAIL, naivita s níž píše o svobodě za železnou oponou je ohromující. Před několika lety vyšel v témže listě podobný referát z Prahy, který vyvolal spoustu protestů. To co se však nyní zveřejňuje je v úplném rozporu se skutečností i se současným vývojem. TÝDENÍK ČECHOSLOVÁK

"VÍTR PŘINÁŠEJÍCÍ ZMĚNY VANE PRO ČECHY"

"ČESKOSLOVENSKO je na pokraji politických změn, které se budou zdát překvapující pro západní oči.

Patrně nikoliv ihned. Ale za předpokladu míru a z novuzvolení presidenta Johnsona, téměř určitě v několika nejbližších letech.

Již to co my na Západě považujeme za demokratisaci režimu pokročilo poměrně rychle od konce Stalina a stalinismu.

V obchodech je mnoho spotřebního zboží všech druhů a jsou plné kupců. Kavárny jsou přeplněny a jídlo, i když je trochu jednotvárné, je ve velkém množství a levné.

Divadla, biografy, opery a přepychové mondenní kluby jsou naplněny."

PŘEKVAPUJÍCÍ :

"Ačkoliv jen nepatrná menšina by se chtěla vrátit ke kapitalismu, panuje rozsáhlá rozprava jak mezi politickými skupinami i obyčejnými lidmi o dalších krocích vpřed v politickém vývoji země.

Zdá se, že panuje poctivá snaha po dalším snížení napětí mezi Východem a Západem a pro větší styk se Západem v každém směru.

"Naše společnost nesmí ustrnout. Musíme povzbuzovat změny" - je obecný názor.

Ta nejpřekvapivější změna o níž se mluví, je vývoj opozičních směrů vedoucí ke státu o dvou či třech stranách. Všechny tyto strany by byly buď socialistické nebo komunistické. Ale i tento vývoj by byl zdravý podle západního způsobu myšlení.

Každý s kým jsem mluvil o presidentských volbách, vyslovil obavu ze senátora Barry Goldwatera. Jeden diplomat o tom řekl: "Když bude zvolen senátor Goldwater, my Češi budeme zatlačeni zpět do svých ulic a naše styky se Západem budou okleštěny."

* * *

Nuže, takováto slátanina se předkládá jako informace o situaci v ČS(S)R čtenářské obci na Západě. Buďte dobře, když čtenáři Čechoslováka, zejména ti, kteří mají styky s lidmi z domova, napíšou svoje zkušenosti buď přímo listu Daily Mail (Fleet Street, London E.C.4., Great Britain) nebo prostřednictvím

Volná tribuna :

ŽADAT ZPĚ. PODKARPA. SKOU RUS.

(Dopis) V listopadu letos tmu bude 20 let, co SSSR odtrhl od republiky Podkarpatskou Rus. Před nedávem Rumunsko požádalo Sovětský svaz o vrácení Besarábie. Není také čas, abychom žádali zpět Podkarpatskou Rus? Tam se svět hne, kam se síla napře. J.N., (Austrálie)

HROB T.G.M.

(Telefonicky) Byl jsem doma a zajel jsem i do Lán. Shledal jsem, že hroby TGM, jeho choti a syna Jana nejsou v pořádku, jsou zarostlé a na dvířkách železného oplocení je nápis: "Pod zámeckou správou = Vstup se treští".

Zjistil jsem také, že jsou ještě vesni = ce, kde se uchoval pomník TGM. Zašel jsem do jednoho květinářství a objednal jsem věnec se stuhou a nápisem: "Presidente Osvoboditel, věrní zůstaneme". V obchodě mne žádali, abych upustil od oslovení "Presidente Osvoboditel" = na takovou objednávku by prý někdo doplatil... A tak zbylo na stuze: "Věrní zůstaneme..." Uprchlík (Londýn)

SPRÁVNĚ: EDVARD

(Dopis) Všiml jsem si, že píšete-li o Benešovi, užíváte vždy křestního jména ve formě "Eduard". Jak se jistě pamatujete, prezident trval silně na tom, že jeho jméno je "Edvard", vždy se tak podpisoval a nelenal, aby písemností a i zahraniční dokumenty jej tak uváděly. To jen pro připomínku historické přesnosti. Váš VK (Švýcarsko)

VÍTE O TOM NĚCO ?

(Dopis) Víte již, že manželka známého anti komunistického bojovníka z madridského rozhlasu prof. Bohdana Chudoby pobyla několik týdnů se třemi dětmi na návštěvě v Československu? Pozorovatel (Mnichov)

Pozn.: Nevíme, ale za to víme, že cesty do ČS(S)R pro manželky jiných rozhlasových spolupracovníků jsou běžným zjevem. Č/FCI

ZA CO NÁS POVAŽUJE ?

(Dopis) ...chci si Váš časopis předplatit připojeným šekem, neboť jej považuji za jeden z nejlepších exilových listů. S. (Holandsko)

* PAMATUJTE NA TISKOVÝ FOND ČECHOSLOVÁKA. *

PŘEDPLATNÉ ČECHOSLOVÁKA
Ročně lodní poštou do celého světa: £1. 15s., \$5, austral. £2, WDM 20. LE-TECKY: £2. 8, \$7, austr. £3. 7s
ZÁJEMCI O OZNÁMKY A INSERTY
necht si lask. vyžádají sazby v administraci. Č. jde týdně letecky do 80 zemí. Je nejrozsáhlejším pojátkem s čs. zahraničím.

Čechoslovák FCI
v zahraničí

Vydavatel : Svob. čs. tisková společnost.
Redaktor: Josef Josten,
4 Holland Road, London, W.14 (G.B.)
Telephone: WEStern 2259 or 9021
Registered at the G.P.O. as a newspaper.